

cui Rainaldus Remorum, et Henricus Senonum cum suis suffraganeis interfuere, multique abbates, in primis Stephanus Cisterciensis et Bernardus Claravallensis. Tempus habiti concilii discimus ex prologo Regulæ militum Templi, quæ in illo concilio approbata fuit, nimirum in solemnitate S. Hilarii, anno 1128 ab incarnato Filio Dei, ab inchoatione prædictæ militiæ nono, quæ a magistro Hugone de Paganis sumpsit exordium. Hunc prologum scripsit, et Patrum sententias Joannes Michaelensis jussu concilii ac venerabilis abbatis Claravallensis, cui creditum ac debitum hoc erat, nempe ut scriba concilii esset. Idem auctor singulos episcopos et abbates commemorat qui concilio adfuere. Abbates hi sunt: abbas Vezeliacensis, scilicet Raynaldus, qui non multo post factus est Lugdunensis archiepiscopus ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus; abbas Cisterciensis, scilicet Stephanus: abbas Pontiniacensis Hugo, abbas Triumfontium Rogerius, cui Guido anno sequenti successit; abbas S. Dionisii de Remis, abbas S. Stephani de Divione, abbas Molismensis Guido. Nec defuit supra nominatus abbas Bernardus Claravallensis, cujus sententiam præscripti libera voce collaudabant. Hunc ad concilium repetitis litteris invitaverat Matthæus, excusantem quod sævientis acutæ febris exusta ardoribus et exhausta sudoribus non valeret sufficere spiritui prompto caro infirma (BERN. ep. XXI); sed tandem jubenti legato parendum fuit. Præter episcopos et abbates eidem concilio interfuere Albericus Remensis et magister Fulgerius; et ex laicis comes Theobaldus, comesque Nivernensis, et Andreas de Baudimento; denique Hugo militiæ magister cum aliquot e suis discipulis, qui modum et observantiam instituti sui Patribus exposuit. Placuit itaque concilio ut eorum Regula a Patribus examinata et approbata, scripto commendaretur. Quod a Joanne Michaelensi scriba concilii factum est. Hæc Regula fere tota ex verbis Regulæ S. Benedicti contexta est, constatque totidem capitulis, scilicet septuaginta duobus. Ejus auctor a plerisque creditur S. Bernardus; at sufficit ei tribuere librum *De laude novæ militiæ, ad milites Templi*, qui Hugoni magistro inscriptus est.

casum patiat, domino patriarchæ Hierosolymitano, a quo et ordinis institutionem et prima beneficia suscepserant, se subtraxerunt, obedientiam ei, quam eorum prædecessores eidem exhibuerant, denegan-

tes; sed et ecclesiis Dei, eis decimas et primitias subtrahentes, et earum indebite turbando possessiones, facti sunt valde molesti.

REGULA

PAUPERUM COMMILITONUM CHRISTI

TEMPLIQUE SALOMONICI.

PROLOGUS.

Omnibus in primis sermo noster dirigitur, quicumque proprias voluntates sequi contemnunt, et summo ac vero regi militare animi puritate cupiunt, ut obedientiæ armaturam præclaram assumere, intentissima cura implendo præoptent, et perseverando impleant. Hortamur itaque, qui usque nunc militiam sæcularem, in qua Christus non fuit causa, sed solo humano favore amplexati estis, quatenus horum unitati, quos Dominus ex massa perditionis elegit, et ad defensionem sanctæ Ecclesiæ gratuita pietate composuit, vos sociandos perenniter festinetis. Ante omnia autem, quicumque es, o Christi miles, tam sanctam conversationem eligens, te circa professionem tuam oportet param adhibere diligentiam, ac firmam perseverantiam; quæ a Deo tam digna, sancta et sublimis esse dignoscitur, ut si pure et perseveranter observetur, inter militantes, qui pro Christo animas suas dederunt, sortem obtinere mereberis. In ipsa namque reffloruit jam et reluxit ordo militaris, qui despecto justitiæ zelo, non pauperes aut Ecclesias defensare, quod suum erat, sed rapere, spoliare, interficere contendebant.

Bene igitur nobiscum agitur, quibus Dominus et salvator noster Jesus Christus amicos suos a civitate sancta in continuum Franciæ et Burgundiæ direxit, qui pro nostra salute veræque fidei propagatione non cessant animas suas hostiam Deo placentem offerre. Nos ergo cum omni gratulatione ac fraterna pietate, precibusque magistri Hugonis, in quo prædicta militia sumpsit exordium, cum Spiritu sancto intimante, ex diversis Ultramontanæ provinciæ mansionibus in solemnitate sancti Hilarii anno 1128, ab incarnato Dei Filio, ab inchoatione prædictæ militiæ nono ad Treas, Deo duce, in unum convenientes, modum et observantiam equestris ordinis per singula capitula ex ore ipsius magistri Hugonis audire meruimus, ac juxta notitiam exiguitatis nostræ scientiæ, quod nobis videbatur absurdum, omneque quod in præsentis concilio nequivit esse nobis memorabiliter relatum ac computatum, non levitate, sed consulte, providentiæ et discretionis venerabilis Patris nostri Honorii, ac inelyti patriarchæ Hierosolymitani Stephani, fertilitate ac necessitate non ignari orientalis religionis [f. regionis], nec non

pauperum commilitonum Christi, consilio communis A capituli unanimiter commendavimus. Sane autem prorsus licet nostri dictaminis auctoritatem permaximus numerus religiosorum Patrum, qui in illo concilio divina admonitione convenerunt, commendat; non debemus silenter transire, quibus videntibus, et veras sententias proferentibus, ego Joannes Machaelensis praesentis paginae, jussu concilii ac venerabilis abbatis Clarevallensis (3), cui creditum ac debitum hoc erat, humilis scriba esse divina gratia merui.

Nomina Patrum residentium in concilio Trecenti.

Primus quidem resedit Matthaeus Albanensis episcopus, Dei gratia sanctae Romanae Ecclesiae legatus, deinde Rainaldus archiepiscopus Remensis, tertius Henricus archiepiscopus Senonensis, dehinc coepi- B s opi eorum, Ranckedus Carnotensis episcopus, Goffenus Suessionum episcopus, episcopus Parisiensis, episcopus Trecentis, praesul Aurelianensis, episcopus Antisiodorensis, episcopus Meldensis, episcopus Catalaunensis, episcopus Laudunensis, episcopus Belvacensis, abbas Vezeliacensis, qui non multo post factus est Lugdunensis archiepiscopus, ac sanctae Romanae Ecclesiae legatus; abbas Cisterciensis, abbas Pontinniacensis, abbas Trium Fontium, abbas sancti Dionysii de Remis, abbas sancti Stephani de Divione, abbas Moles.... [Molismensis]; supra nominatus abbas Bernardus Clarevallensis non defuit, cujus sententiam prescripti libera voce collaudabant. Fuerunt autem et magister Albericus C

Remensis, et magister Fulgerius, ac complures alii, quos longum esset enumerare. Caeterum vero de non litteratis idoneum nobis videtur ut testes amatores veritatis adducantur in medium. Comes Theobaudus, comesque Nivernensis, ac Andreas de Bandineto, intentissima cura quod erat optimum scrutantes, quod eis videbatur absurdum temperantes, in concilio sic assistebant. Ipse vero magister militiae, Hugo nomine, revera non defuit, et quosdam de fratribus suis secum habuit, verbi gratia, fratrem Godefridum, fratrem Rorallum, fratrem Gaudfridum Bisol, fratrem Paganum de Monte Desiderii, Archembaudum de Sancto Amano. Iste vero magister Hugo cum suis discipulis modum et observantiam exiguae inchoationis sui militaris ordinis, qui ab illo qui dicit: *Ego principium, qui et loquor vobis* (Joan. viii), sumpsit exordium, juxta memoriae suae notitiam supra nominatis Patribus intimavit. Placuit itaque concilio, ut consilium ibi lima et consideratione divinarum Scripturarum diligenter examinatum, tamen cum providentia papae Romanorum ac patriarchae Hierosolymitarum, nec non etiam assensu capituli pauperum commilitonum Templi, quod est in Jerusalem, scripto commendaretur, ne oblivioni traderetur, et inenodabiliter servaretur ut recto cursu ad summum conditorem, cujus dulcedo tam mel superat, ut ei comparatum velut absynthium sit amarissimum, pervenire digne mercantur, praestante cui militant, et militare queant per infinita saeculorum saecula. Amen.

INCIPIT REGULA

PAUPERUM COMMILITONUM SANCTAE CIVITATIS.

I. — Qualiter divinum officium audiant.

Vos quidem propriis voluntatibus abrenuntiantes, atque alii pro animarum salute vobiscum ad terminum cum equis et armis summo regi militantes, matutinas, et omne servitium integrum, secundum canonicam institutionem, ac regularium doctorum sanctae civitatis consuetudinem, pio ac puro affectu audire universaliter studeatis. Idecirco vobis, venerabiles fratres, maxime debetur, quia praesentis vitae luce despecta, contemptoque vestrorum corporum cruciatu, saevientem mundum pro Dei amore vilescere perenniter promisistis; divino cibo refecti ac satiati, et dominicis praecipis eruditi et firmati, post mysterii divini consummationem nullus paveat ad pugnam, sed paratus sit ad coronam.

II. — Quot orationes Dominicas, si Dei servitium audire nequiverint, dicant.

Caeterum, si aliquis frater negotio orientalis

(3) S. Bernardum intellige.

Christianitatis forte remotus (quod saepius evenisse non dubitamus) pro tali absentia Dei servitium non audierit: pro matutinis, tredecim orationes Dominicas; ac pro singulis horis, septem; sed pro vespere, novem dicere collaudamus, ac libera voce unanimiter affirmamus. Isti etenim in salutifero labore ita directi, non possunt accurrere hora competentem ad divinum officium. Sed, si fieri potest, horae constitutae non praetercant ante institutum debitum.

III. — Quid agendum pro fratribus defunctis.

Quando vero quilibet fratrum remanentium, morti, quae nulli parcat, impendit quod est impossibile auferri: capellanis ac clericis vobiscum ad terminum charitative summo sacerdoti servientibus, creditum officium et missam solemniter pro ejus anima Christo animi puritate jubemus offerre, fratres autem ibi astantes, et in orationibus pro fratris defuncti salute pernoctantes, centum orationes Domi-